

Finansräkenskaper kvartal och år 2015

FM0103

I denna beskrivning redovisas först allmänna uppgifter om undersökningen samt dess syfte och historik. Därefter redovisas undersökningens innehåll och tillförlitlighet samt hur den genomförs och hur man kan ta del av resultaten. Genom att klicka på en rubrik i innehållsförteckningen kommer man direkt till aktuellt avsnitt.

Innehållsförteckning

A	Allmänna uppgifter	2
A.1	Ämnesområde	2
A.2	Statistikområde	2
A.3	SOS-klassificering	2
A.4	Statistikansvarig	2
A.5	Statistikproducent	2
A.6	Uppgiftsskyldighet	2
A.7	Sekretess och regler för behandling av personuppgifter	3
A.8	Gallringsföreskrifter	3
A.9	EU-reglering	3
A.10	Syfte och historik	3
A.11	Statistikanvändning	4
A.12	Uppläggning och genomförande	4
A.13	Internationell rapportering	5
A.14	Planerade förändringar i kommande undersökningar	5
B	Kvalitetsdeklaration	5
B.0	Inledning	5
B.1	Innehåll	5
1.1	Statistiska målstorheter	5
1.1.1	Objekt och population	6
1.1.2	Variabler	7
1.1.3	Statistiska mått	9
1.1.4	Redovisningsgrupper	9
1.1.5	Referenstider	9
1.2	Fullständighet	9
B.2	Tillförlitlighet	9
2.1	Tillförlitlighet totalt	9
2.2	Osäkerhetskällor	10
2.2.1	Urval	10
2.2.2	Ramtäckning	10
2.2.3	Mätning	10
2.2.4	Svarsbortfall	10
2.2.5	Bearbetning	10
2.2.6	Modellantaganden	11
2.3	Redovisning av osäkerhetsmått	11

B.3	Aktualitet	12
3.1	Frekvens	12
3.2	Framställningstid	12
3.3	Punktlighet	12
B.4	Jämförbarhet och sam användbarhet	12
4.1	Jämförbarhet över tiden	12
4.2	Jämförbarhet mellan grupper	24
4.3	Sam användbarhet med annan statistik	24
B.5	Tillgänglighet och förståelighet	24
5.1	Spridningsformer	24
5.2	Presentation	25
5.3	Dokumentation	25
5.4	Tillgång till primärmaterial	25
5.5	Upplysningstjänster	25

A Allmänna uppgifter

A.1 Ämnesområde

Ämnesområde: Finansmarknad

A.2 Statistikområde

Statistikområde: Finansräkenskaper

A.3 SOS-klassificering

Tillhör (SOS) Ja

För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler när det gäller kvalitet och tillgänglighet, se Förordningen om den officiella statistiken (2001:100).

A.4 Statistikansvarig

Myndighet/organisation: Finansinspektionen
Postadress: Box 7821, 103 97 STOCKHOLM
Besöksadress: Brunnsgatan 3
Kontaktperson: Tove Husell
Telefon: 08-787 80 00
Telefax: 08-24 13 35
E-post: fornamn.efternamn@fi.se

A.5 Statistikproducent

Myndighet/organisation: Statistiska centralbyrån, SCB, NR/FSR
Postadress: Box 24 300, 104 51 STOCKHOLM
Besöksadress: Karlavägen 100
Kontaktperson: Mattias Björling
Telefon: 08-506 941 60
Telefax: 08-506 942 96
E-post: fornamn.efternamn@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Finansräkenskaperna baseras på uppgifter från olika statistiska undersökningar huvudsakligen producerade vid SCB, men också av statistiska uppgifter från andra myndigheter, administrativt material och andra uppgifter. Information om uppgiftsskyldighet framgår av respektive enskild undersökning. För underlag till officiell statistik föreligger som regel uppgiftsskyldighet som regleras i lagen (SFS 2001: 99) om den officiella statistiken.

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204). På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

A.8 Gallringsföreskrifter

Särskilda gallringsföreskrifter finns inte. Resultaten långtidslagras.

A.9 EU-reglering

Finansräkenskaperna regleras av:

- Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 549/2013 av den 21 maj 2013 om det europeiska national- och regionalräkenskapssystemet i Europeiska unionen (ENS 2010)
- Rådets förordning (EG) nr 479/2009 av den 25 maj 2009 om tillämpningen av protokollet om förfarandet vid alltför stort underskott som är fogat till fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, ändrad genom Rådets förordning (EU) nr 679/2010 och genom Rådets förordning (EU) nr 220/2014
- Europeiska centralbankens (ECB) Monetary Union Financial Accounts (MUFA), Guideline on Quarterly Financial Accounts (ECB/2013/24)
- Quarterly Financial Accounts for General Government, (EG 501/2004)
- Quarterly Government Debt (EG 1222/2004).

A.10 Syfte och historik

Finansräkenskaperna är en del av nationalräkenskapssystemet och behandlar de finansiella aktiviteter som sker i samhällsekonomin. Syftet med finansräkenskaperna är att ge information om olika samhällssektorer finansiella sparande och finansiella förmögenhet fördelat på olika finansobjekt. Finansräkenskaperna visar var i samhällsekonomin finansiella överskott och underskott uppstår, hur överskotten placeras och hur underskotten finansieras. Finansräkenskaperna belyser till exempel utvecklingen i hushållssparandet och hushållens finansiella förmögenhet. Finansräkenskaperna används också i beräkningen av det konvergenkriterium för EMU som avser den offentliga sektorns konsoliderade bruttoskuld i procent av BNP – även benämnd Maastrichtskulden.

Finansräkenskaperna började produceras årsvis från 1970 och den kvartalsvisa produktionen startade i början på 1980-talet.

I samband med publiceringen av andra kvartalet 2014 övergick finansräkenskaper till att baseras på Europeiska rådets förordning (EG 549/2013) om Europeiska national- och regionalräkenskapssystemet i gemenskapen, även benämnt ENS 2010. ENS 2010 baseras på SNA 2008, vilken tagits fram i samarbete mellan de internationella organisationerna FN, OECD, EU, IMF och Världsbanken. ENS 2010 kan därför sägas vara en tillämpning av SNA 2008 för EU-länderna. Anpassningen till ENS innebar bl.a. ändrad sektorindelning, nya finansobjekt och nya definitioner av vissa finansobjekt. Se även B.4.1 Jämförbarhet över tiden.

A.11 Statistikanvändning

Finansräkenskaper, som är en del av nationalräkenskapssystemet, används för analys av den finansiella ekonomin i Sverige. Finansräkenskaper används som underlag vid analys och bedömningar av bl.a. Finansdepartementet, Konjunkturinstitutet, Riksbanken, Finansinspektionen, internationella organisationer som Eurostat, ECB och OECD, svenska branschföreningar som Svenska Bankföreningen, Svenska Fondhandlareföreningen m.fl., ekonomer, forskare och media.

A.12 Uppläggning och genomförande

Finansräkenskaper speglar den finansiella delen av samhällsekonomin. Finansräkenskaper ställs samman utifrån olika källor av primärstatistik för de olika samhällssektorerna, samt uppgifter från andra myndigheter. Till primärstatistikkällorna hör bland andra finansmarknads-, kommun-, företags- samt betalningsbalansstatistik. Finansmarknadsstatistiken utgörs huvudsakligen av totalundersökningar för olika typer av finansiella företag. Urvalsundersökningar görs för den icke-finansiella bolagssektorn samt kommunsektorn. Statistikkällor inriktade på vissa specifika finansobjekt används också. Detta gäller exempelvis aktier noterade på svensk marknad och aktieindexobligationer. Sammanställning och publicering av finansräkenskaper görs varje kvartal och benämns då kvartalsvisa finansräkenskaper. Varje år sammanställs och publiceras även årsvisa finansräkenskaper. Dessa bygger på definitiva årsbokslut och mer komplett årsstatistik och är därför mer fullständiga än de kvartalsvisa finansräkenskaper.

Uppgifter som efterfrågas i de olika primärstatistikkällorna till finansräkenskaper är finansiella balansräkningar och finansiella transaktioner till marknadsvärde fördelade på olika finansobjekt, helst även med motsektorfordelning. Med motsektor avses borgenärssektor respektive galdenärssektor för de olika finansobjekten.

Finansräkenskaper är en statistikprodukt som huvudsakligen baseras på redan färdig primärstatistik, ofta producerad för andra ändamål. Dock gör några undersökningar enbart för finansräkenskapers behov. Till dessa hör AP-fondernas, investmentbolagens och de icke-finansiella bolagens tillgångar och skulder kvartalsvis.

Andra källor är:

- Riksbanken, kvartalsrapport samt Riksbankens årsredovisning
- Riksgäldskontorets månadsrapport om den svenska statsskulden samt kompletterade uppgifter

- AP-fondernas kvartalsrapporter och årsredovisningar
- Norrlandsfonden och Riksbankens jubileumsfond, årsredovisningar
- Kammarkollegiet uppgifter om vissa statliga fonder samt statens innehav av värdepapper
- Ekonomistyrningsverket (ESV)
- Riksförsäkringsverket
- Fondbolagens Förening
- Centrala studiestödsnämnden (CSN)
- OMX
- Mäklarstatistik.

A.13 Internationell rapportering

Internationell rapportering görs regelbundet kvartalsvis till Eurostat och ECB i enlighet med av dessa organisationer fastställda mallar. Rapportering sker även till BIS (Bank for International Settlements), IMF och OECD.

A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

Finansräkenskaperna har till största delen anpassats till ENS 2010 – den EU-förordning som gäller fr.o.m. år 2014.

B Kvalitetsdeklaration

B.0 Inledning

Uppgifterna i de kvartalsvisa finansräkenskaperna är preliminära och kan komma att revideras – ofta i samband med att mer fullständiga årsuppgifter blir tillgängliga. Eftersom finansräkenskaperna baseras på ett antal olika primärstatistikkällor – ofta producerade för att tillgodose andra behov än finansräkenskapernas – så är kvaliteten till stor del beroende på hur väl de olika statistikkällorna uppfyller finansräkenskapernas krav.

Täckningsproblem förekommer på olika sätt i finansräkenskaperna. Dels kan det finnas täckningsproblem i den primärstatistik som används. Ett exempel på detta är undersökningen gällande icke-finansiella bolag som är en urvalsundersökning i vilken det kan förekomma visst bortfall. Det finns även täckningsproblem på grund av bristfällig statistik för vissa delsektorer och/eller vissa finansiella instrument. En annan källa till osäkerhet är att direkt information saknas för vissa sektorer, t.ex. hushållssektorn. I sådana fall finns ofta information ifrån motsektor. I annat fall görs skattningar, ofta genom residualberäkningar om uppgifter finns för den totala ekonomin och reducerar den med kända uppgifter för andra delsektorer/finansobjekt.

B.1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

Finansiellt sparande och transaktioner i olika typer av finansobjekt under respektive kvartal fördelade på olika samhällssektorer.

Finansiell nettoförmögenhet och finansiella tillgångar och skulder per den sista i kvartalet fördelade på samhällssektorer.

För varje finansobjekt finns också motsektorfördelning, dvs. uppgifter om gäldenär och borgenär uppdelat på sektorer. Summering görs per sektor och finansobjekt.

1.1.1 Objekt och population

Populationen är Sveriges ekonomi definierat som enheter med ekonomisk hemvist inom landets ekonomiska territorium, samt transaktioner över Sveriges gränser. De olika enheterna grupperas sedan i olika (institutionella) samhällssektorer efter likartat ekonomisk beteende.

I uppställningen nedan redovisas förändringar i sektorindelningen med anledning av ENS 2010 och hur de relaterar till den tidigare förordningen, ENS 95. Vidare finns en koppling mellan de nya och de tidigare institutionella sektorkoderna. Namnen på sektorerna har till viss del också ändrats och följer den nya standarden för institutionell sektorindelning. För mer information om vilka bolag som ingår i respektive sektorkod se den nya standarden för institutionell sektorindelning [INSEKT 2014](#).

Sveriges ekonomi indelas i följande sektorer och undersektorer enligt ENS 2010, inklusive koder:

Sektorer och undersektorer enligt ENS 2010		Sektorkod ENS 2010	
Icke-finansiella bolag		S.11	
Finansiella bolag		S.12	
Monetära finansinstitut (MFI)	Centralbanken	S.121	
	Andra monetära finansinstitut	Monetära finansinstitut som tar emot inlåning, utom centralbanken	S.122
		Penningmarknadsfonder	S.123
Finansiella bolag utom MFI, försäkringsbolag och pensionsinstitut	Investeringsfonder, utom penningmarknadsfonder	S.124	
	Andra finansförmedlare, utom försäkringsbolag och pensionsinstitut	S.125	
	Finansiella servicebolag	S.126	
	Koncerninterna finansinstitut och utlåningsföretag	S.127	
Försäkringsbolag och pensionsinstitut	Försäkringsbolag	S.128	
	Pensionsinstitut	S.129	
Offentlig förvaltning	Statlig förvaltning	S.1311	
	Kommunal förvaltning	S.1313	
	Sociala trygghetsfonder	S.1314	
Hushåll		S.14	
Hushållens icke-vinstdrivande organisationer		S.15	
Utlandet		S.2	

1.1.2 Variabler

Transaktioner och ställningsvärden redovisas för de olika finansobjekten med kod enligt ENS 2010, enligt nedanstående förteckning:

Monetärt guld och särskilda dragningsrätter (SDR)	F.1
Monetärt guld	F.11
Särskilda dragningsrätter (SDR)	F.12
Sedlar, mynt och inlåning	F.2
Sedlar och mynt	F.21
Överförbar inlåning	F.22
Övrig inlåning	F.29
Värdepapper andra än aktier	F.3
Kortfristiga (certifikat)	F.31
Långfristiga (obligationer)	F.32
Lån	F.4
Kortfristiga	F.41
Långfristiga	F.42
Koncernlån	F.45
Aktier och andra ägarandelar	F.5
Aktier och andra ägarandelar, exkl. fondandelar	F.51
Noterade aktier	F.511
Icke noterade aktier	F.512
Andra ägarandelar	F.519
Fondandelar	F.52
Försäkring, pension och standardiserade garantier	F.6
Förinbetalda premier och skadeanspråk	F.61
Privat försäkringssparande	F.62
Pensionsrätter	F.63
Pensionsinstituts fordringar på pensionsförvaltare	F.64
Övriga livförsäkringsförmåner	F.65
Avsättningar för krav enligt standardiserade garantier	F.66
Finansiella derivat	F.7
Obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	F.8
Handelskrediter och förskott	F.81
Övriga	F.89

Följande kontosamband gäller:

Utgående balans (UB)
- Ingående balans (IB)
+/- Värdeförändringar (OMV)
+/- Andra volymförändringar
= Transaktioner aktuellt kvartal

Transaktioner definieras som förändringar i tillgångar och skulder rensat från andra flöden som består av värdeförändringar och eventuella andra volymförändringar. Det vill säga skillnaden mellan ställningsvärdet vid innevarande och föregående periods slut består av transaktioner samt andra flöden bestående av värdeförändringar och eventuella andra volymförändringar.

Det finns olika typer av transaktioner:

1. Den första är köp och försäljning av överlåtbara finansobjekt t.ex. aktier och obligationer som ska mätas till marknadspris, dvs. priset vid förvärv respektive avyttring.
2. Den andra typen av transaktion är den förändring som sker i fordringar och skulder till följd av uttag och insättningar (banktillgodohavanden), upptagande och amortering av lån etc. Transaktioner av denna typ mäts som nettoförändringar till nominella belopp. Även upplupen ränta räknas som transaktion.
3. Den tredje typen av transaktion uppstår vid skillnad i tid mellan betalning och prestation, leverans av vara eller annan periodiserad fordran/skuld. Ett exempel på sådan transaktion är handelskrediter och skattefordringar/skulder.

Transaktionsvärdet är värdet i nationell valuta vid det tillfälle de finansiella tillgångarna/skulderna förvärvas/överläts. Detta innebär också att beräkningarna sker på upplupen basis. Ibland saknas uppgifter om transaktioner i det statistiska underlaget. I sådana fall skapas transaktioner som differensen mellan utgående och ingående balans. För finansobjekt där värdeförändring kan förekomma justeras transaktionen med till exempel indexförändring.

Finansiellt sparande definieras som summan av transaktioner för finansiella tillgångar minus summan av transaktioner för skulder. Finansiellt sparande kan också uttryckas som nettoupplåning (negativt sparande) respektive nettoutlåning (positivt sparande). Summan av finansiellt sparande över alla sektorer (inklusive utlandet) är lika med noll.

Ställningsvärdet definieras som innehavet av utestående finansiella tillgångar och skulder per den sista i kvartalet. Dessa ska värderas till löpande marknadspris vid den tidpunkt balansräkningen avser. Lån och inlåning ska dock värderas till nominellt belopp. Skillnaden mellan ställningsvärdet vid innevarande kvartals slut och föregående kvartals slut består av transaktioner, värdeförändringar och eventuella andra volymförändringar.

Finansiell nettoförmögenhet definieras som summan av utestående finansiella tillgångar minus summan av utestående skulder.

Förändringar i klassificering och struktur benämns också som *omklassificering*. Omklassificeringar uppstår exempelvis vid förändringar i populationen, i det statistiska underlaget eller vid andra omvärldsförändringar. Exempel på detta är förändringar i populationen (ett företag som byter samhällssektor), tillgång/skuld som byter klassificering eller förändringar i det statistiska underlaget.

Andra förändringar i tillgångarna. Utöver transaktioner finns också s.k. andra förändringar i tillgångarna. Dessa förändringar beror inte på att någon förändring har skett mellan de två avtalade parterna (institutionella enheterna). Två huvudtyper av andra flöden är värdeförändringar (omvärderingar) av finansiella tillgångar och skulder respektive andra volymförändringar som inte beror på finansiella transaktioner, dvs. förändringar där det inte finns någon överenskommelse om transaktion mellan två parter.

Med värdeförändring menas den förändring i form av kapitalvinster och -förluster som uppstår då priserna på de respektive marknaderna förändras. Även valutakursförändringar ingår. Värdeförändringar benämns omvärderingar i finansräkenskaperna.

Andra volymförändringar definieras som sådana förändringar som inte är transaktioner eller värdeförändring. Andra volymförändringar kan bero på exceptionella händelser som påverkar det ekonomiska värdet eller förändringar i klassifikation och struktur (omklassificering). Exempel på övrig volymförändring är konstaterade kreditförluster.

1.1.3 Statistiska mått

Det statistiska måttet för finansräkenskaperna är belopp i miljoner kronor.

1.1.4 Redovisningsgrupper

I finansräkenskaperna redovisas Sveriges ekonomi och dess handel med utländska aktörer med indelning på sektorer och finansobjekt enligt ovan i avsnitt 1.1.1 Population och objekt. Finansiella företags undersektor ”andra monetära finansinstitut” finns tillgänglig med ytterligare nedbrytning och med indelning efter deras funktion på den svenska finansiella marknaden i Sveriges statistiska databaser (SSD).

Andra monetära finansinstitut
Banker
Bostadsinstitut
Kommun- och företagsfinansierande institut
Övriga kreditmarknadsföretag

Även försäkringsföretag och pensionsinstitut redovisas med ytterligare nedbrytning i SSD; försäkringsbolag och pensionsinstitut.

Det finns olika sätt att redovisa transaktioner och ställningsvärden med utlandet som motpart. I finansräkenskaperna redovisas utlandet som en egen sektor, d.v.s. utländska motparters transaktioner och utestående fordran respektive skuld mot Sverige.

1.1.5 Referenstider

Kvartal och år.

1.2. Fullständighet

Finansräkenskaperna avser att spegla finansiellt sparande och finansiell förmögenhet för samtliga sektorer i den svenska ekonomin. Information inhämtas för ca 30 ”indatasektorer” fördelat på ca 30 finansobjekt, vilket ger möjlighet till analys och kontroll av de ingående posterna. I de fall en sektors tillgångar i ett visst finansobjekt inte stämmer överens med gäldenärssektorns skulder sker kontroller av underlagen och balansering görs för de uppgifter som bedöms ha störst osäkerhet.

B.2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Finansräkenskaperna baseras på ett stort antal primärstatistikkällor och tillförlitligheten beror till stor del på kvalitén i de olika källorna. Något samlat mått på

tillförlitligheten är inte möjlig att åstadkomma på grund av den stora mängden källor och de modellkompletteringar och de avstämningar som görs.

Beräkningen av finansiellt sparande för de olika institutionella sektorerna görs från två håll, dels i de reala nationalräkenskaperna dels i finansräkenskaperna. I nationalräkenskaperna beräknas det finansiella sparandet som inkomster minus utgifter för konsumtion och reala investeringar. En jämförelse mellan national- och finansräkenskapernas beräkning av det finansiella sparandet ger en indikation om att tillförlitligheten varierar för olika sektorer.

2.2 Osäkerhetskällor

Avsnittet ej relevant för beskrivning av finansräkenskaperna. Finansräkenskaperna baseras till stor del på totalundersökningar med undantag för statistikkällorna för företagssektorn (icke-finansiella bolag) och kreditmarknadsstatistiken för kommuner samt betalningsbalansen. Se respektive Beskrivning av statistiken.

2.2.1 Urval

2.2.2 Ramtäckning

2.2.3 Mätning

I finansräkenskaperna ska tillgångar och skulder marknadsvärderas, men de värderings- och redovisningsregler som gäller för finansräkenskaperna är inte alltid i överensstämmelse med de uppgifter som kan erhållas för den undersökta enheten vilket kan leda till mätfel. All primärstatistik uppfyller inte kravet på marknadsvärdering på grund av att viss rapportering följer bokföringsmässiga principer. I kommunstatistiken används till exempel bokfört värde. Detta leder till en underskattning men bedöms som ganska liten. I allmänhet går utvecklingen mot ökad tillämpning av marknadsvärdering även i företagens bokföring. Ett exempel på det är de förändringar i det regelverk, International Accounting Standards (IAS), som utarbetats av International Accounting Standards Board. Bland dessa förändringar i IAS märks ökade krav på marknadsvärdering av finansiella instrument.

2.2.4 Svarsbortfall

Finansräkenskaperna bygger på många olika primärstatistikkällor, se Beskrivning av statistiken för var och en.

2.2.5 Bearbetning

Grundmaterialet granskas. Indatering av finansräkenskapsdata sker i huvudsak per sektor i ett system där in- och utgående balanser, transaktioner, omvärderingar och omklassificeringar fångas upp och ger möjlighet till rimlighetsbedömningar. Finansiella tillgångar fördelas på borgenärssektorer som motsvaras av lika stora finansiella skulder fördelade på gäldenärssektorer. Fördelningen på sektorer försvåras av att statistikunderlag saknas eller inte är anpassade för finansräkenskapernas behov. Där uppgift saknas görs schablonantaganden eller residualberäkningar.

Skriver man att det kan förekomma fel i rapporteringen för uppgiftslämnarna?

2.2.6 *Modellantaganden*

Då fullständig statistik saknas, främst transaktioner, är vi tvungna att använda modeller.

För de delar av sektorer eller finansobjekt där fullständig statistik saknas används schablonantaganden eller så görs residualberäkningar. Residualberäkningarna bygger på vissa antaganden. Utgångspunkten är den total som finns för hela ekonomin som sedan reduceras med uppgifter som finns för respektive delsektor. Den rest som uppstår läggs på residualektorn. Vid beräkningar av finansiellt sparande är som regel icke-finansiella bolagssektorn en residual. För vissa finansobjekt är dock utlandet residualektor.

Sedlar och mynt

Ett antagande görs om att hushållen innehar 80 procent av utestående sedlar och mynt och icke-finansiella bolagssektorn resterande.

Transaktioner i börsnoterade aktier

I finansräkenskaperna används två modeller för att beräkna transaktioner i noterade aktier eftersom uppgifter om transaktioner i noterade aktier saknas helt och uppgifter om ställningsvärden endast finns halvårsvis. Transaktioner i noterade aktier för andra respektive fjärde kvartalet beräknas utifrån uppgifter om ställningsvärden från Aktieägarstatistiken. Beräkningen för transaktioner görs genom att ta förändringen i hushållens ägande av antal aktier för varje börsnoterat aktiebolag multiplicerat med en genomsnittskurs för respektive aktiebolag. Aktietransaktionerna avser båda andrahandsmarknaden och nettotillskottet på börsen. Nettotillskottet antas vara nyemissioner + nyregistreringar - inlösen - avregistreringar.

För kvartal ett och tre där det inte finns uppgifter från Aktieägarstatistiken används en annan modell för att beräkna ställningsvärden och transaktioner. Här råder större osäkerhet. Ställningsvärden för första respektive tredje kvartalet beräknas utifrån antagandet att sektorerna inte ändrat i sin portfölj av noterade aktier, utan justeras endast med förändringar i börskurs. Modellen för att beräknas transaktioner bygger på antagandet att det finns ett samband mellan transaktioner i noterade aktier och aktiefonder samt börsutveckling.

2.3 **Redovisning av osäkerhetsmått**

Avsnittet ej relevant för beskrivning av finansräkenskaperna. I allmänhet kan sägas att ganska god täckning föreligger mellan ram- och målpopulation, men det finns vissa brister. Täckningsproblem i finansräkenskaperna kan förekomma på två sätt:

1. *Täckningsproblem i den primärstatistik som används i beräkningarna av finansräkenskaperna.*

Det gäller särskilt för sektorn icke-finansiella bolag som undersöks via urvalsundersökningar. Se Beskrivning av statistiken för:

- Företagens kortperiodiska tillgångar och skulder (BAST)
 - o Företagens utländska handelskrediter (HKU)
 - o Företagens ekonomi (FEK)

- Statistik över finansiell verksamhet som Finansinspektionen inte har tillsyn över (t ex utländska finansiella företags filialer i Sverige) saknas också till viss del.

Vidare saknas statistik helt bl.a. för holdingbolag, pensionsstiftelser och riskkapitalbolag, medan övriga stiftelsers tillgångar och skulder enbart bygger på motpartsinformation, dvs. vad som finns i t.ex. kreditinstitutens balansräkningar.

2. Täckningsproblem i finansräkenskapssystemet

Finansräkenskaperna bygger på att det i primärstatistik finns totala transaktioner och ställningsvärden på sektor- eller finansobjektsnivå. Utifrån totalerna fördelas sedan tillgångar och skulder på motsektor för respektive instrument med hjälp av primärstatistiken, eller skattningar om primärstatistik saknas. Ett täckningsproblem som finansräkenskaperna har är att en total saknas för utlandets skuld mot Sverige, dvs vi har ingen total bild av de svenska tillgångarna i utlandet.

Täckningsproblemen är något större för kvartalsvisa än de årsvisa beräkningarna då viss statistik enbart produceras årsvis, se mer under B 2.2.5 Bearbetning.

Finansiellt sparande beräknas även i nationalräkenskaperna från den reala sidan. En jämförelse mellan de reala och finansiella räkenskapernas beräkning av finansiellt sparande ger en indikation på osäkerheten och att tillförlitligheten varierar för olika sektorer.

B.3 Aktualitet

3.1 Frekvens

Kvartal och år.

3.2 Framställningstid

Kvartalsvisa finansräkenskaper publiceras ca 85 dagar efter kvartalets slut.

Årsvisa finansräkenskaper publiceras ca 9 månader efter årets slut.

3.3 Punktlighet

Publicering sker enligt publiceringsplan för Sveriges officiella statistik.

B.4 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

Serierna enligt ENS 2010 startar 1995 för helår och första kvartalet 1996 för kvartal. Nedan kommenteras större förändringar som påverkar jämförbarhet över tiden.

Ändringar i statistiken

Revideringar

I enlighet med revideringspolicyn har hela tidserien reviderats. Kvartalsuppgifterna har reviderats från första kvartalet 1996 och år från 1995. Här beskrivs de större revideringarna som är implementerade till publiceringen av Finansräkenskaperna andra kvartalet 2015.

Sektorflytt av tillfälligt förvaldade pensionspremier

En del av premiepensionssystemet har bytt sektorklassificering efter beslut av EU:s statistikorgan Eurostat. Det handlar om den tillfälliga förvaltningen av pensionspremierna som innan de investeras i de av hushållen valda fonderna förvaltas av Pensionsmyndigheten. Den tillfälliga förvaltningen har flyttats från sektor S.1314, sociala trygghetsfonder till den finansiella bolagssektorn S.129, pensionsinstitut där den huvudsakliga delen av premiepensionen varit placerad sedan tidigare.

Den tillfälliga förvaltningens tillgångar som flyttas till finansiella bolagssektorn är framförallt placerade i räntebärande värdepapper samt i inlåningskonto hos Riksgälden. Till den tillfälliga förvaltningen hör även en pensionsskuld, motsvarande tillgångarna, som också byter sektor. Det är tidsserien från och med första kvartalet 2010 som berörs och den tillfälliga förvaltningens pensionspremier som flyttats varierar under den perioden mellan 30 och 60 miljarder kronor.

Holdingsbolag har blivit egen sektor

Holdingsbolag har flyttats från S.11, icke-finansiella bolag till en egen sektor. Ny sektor för dessa holdingsbolag blir S.127, koncerninterna finansinstitut. I Statistikdatabasen (SSD) publiceras inte S.127 som en egen sektor utan ingår i S.125-127 andra finansförmedlare, finansiella servicebolag och koncerninterna finansinstitut. Anledningen till flytten är krav som ställs från ENS 2010 (Europeiska national- och regionalräkenskapssystemet 2010). Flytten medför att sektorn icke-finansiella företag kommer revideras från första kvartalet 1996 och framåt. Huvudkälla för S.11 har hittills varit balansstatistik för icke-finansiella bolag (BAST) och det kommer den fortsätta att vara. Antalet objekt som tillhör målpopulationen för icke-finansiella företag kommer att minska på grund av flytten. Samtidigt kommer antalet objekt som tillhör målpopulationen i den finansiella bolagssektorn att öka. En ny urvalsundersökning finansiell balansstatistik (FinBAST) samlar in uppgifter om holdingsbolag och den undersökningen kommer att bli huvudkällan för S.127 i finansräkenskaperna. Tillsammans motsvarar den nya sektorindelningen för S.11 och S.127 tidigare population för S.11, det vill säga population varken växer eller minskar bara delas i två. Såväl BAST såsom FinBAST visar företagens finansiella tillgångar och skulder i form av ställningsvärden och transaktioner.

Onoterade aktier reviderade

En ny metod för att beräkna transaktioner av noterade aktier (LF5120) från emittentsidan har införts. Metoden innebär att förändringen i aktiekapital/insatskapital och övrigt bundet eget kapital beräknas som transaktioner samtidigt som förändringen för balanserad vinst/förlust samt årets resultat beräknas som omvärdering. Transaktioner, köp och försäljning, i noterade aktier för varje sektors innehav i noterade aktier hämtas från respektive sektors primärkälla. Skillnaden mellan transaktionerna från emittentsidan och innehavarsidan fördelas sedan residualt på icke-finansiella bolag och avser då köp/försäljning av noterade aktier. Denna revidering har gjorts för noterade aktier emitterade av icke-finansiella bolag från första kvartalet 1996 och för Monetära finansinstitut från andra kvartalet 2011 och framåt. För icke-finansiella företag har Företagens ekonomi (FEK) varit primärkälla och för Monetära finansinstitut har Standardrapporten varit primärkälla. Det är endast transaktionerna mot svenska sektorer som berörs av metodförändringen, transaktioner mot utlandet har precis som tidigare betalningsbalansen som primärkälla.

I samband med publiceringen av detta kvartal har även ställningsvärden för onoterade aktier reviderats och detta från första kvartalet 2013 och framåt. Revideringen skedde på grund av definitiva siffror för år 2013 från primärstatistikkällan Företagens ekonomi och medför att värdet på onoterade aktier reviderades ned. Metoden för att beräkna ställningsvärden för onoterade aktier bygger på årsuppgifter från Företagen ekonomi och den statistiken publiceras två år efter utgången av referensåret. Uppgifterna för onoterade aktier efter år 2013 skrivs fram och är preliminära.

Omvärdering av monetära finansinstituts värdepapper 1996-2001

Monetära finansinstituts emitterade certifikat och obligationer har reviderats från första kvartalet 1996 till fjärde kvartalet 2001. Anledningen till revideringen är metodutveckling av beräkningsmodellen. Tidigare redovisades inga omvärderingar på dessa instrument. Förbättringen innebär att ett antal breda prisindex används där hänsyn till både ränte- eller valutakurseffekter tagits. Detta påverkar även transaktionerna som tidigare beräknades som hela skillnaden i ställningsvärde mellan kvartalen.

Högre statsskuld

Insättningen som Radiotjänst i Kiruna AB gör i Riksgälden har tidigare inte fångats upp i statistiken. Denna revidering ökar statens skuldnivå med i genomsnitt en miljard kronor från år 2004 och framåt. Påverkan på det finansiella sparande är marginell och uppgår i genomsnitt till minus 11 miljoner per år under perioden.

Hushållens tillgångar i bostadsrättsandelar

En ny fördelning mellan transaktioner och omvärderingar har gjorts på hushållens tillgångar i bostadsrättsandelar, FA5190 mot S.11, från första kvartalet 2002 och framåt. Detta gjordes på grund av nytt antagande vid ombildningar av hyresfastigheter till bostadsrättsföreningar. Tidigare uppskattades att hushållens insatser som andel av bostadsrättsföreningens köpeskilling av fastigheten var 50 procent, resterande var föreningens. Några fallstudier har visat att hushållens andel utgjort cirka 80 procent vid ombildandet. Transaktionsvärdet har därför höjts samtidigt som omvärderingen sänks med motsvarande värde. Detta ger ingen påverkan på ställningsvärdet.

Dock har även ställningsvärden ändrats från 2007-2013, men detta till följd av reviderad primärstatistik. 2014 reviderades till publiceringen av Finansräkenskaperna fjärde kvartalet 2014 i mars i år.

Investeringsfonders finansiella sparande och nettoförmögenhet

Investeringsfonders finansiella sparande och finansiella nettoförmögenhet har satts till noll för hela tidserien, vilket är förenligt med riktlinjer enligt ENS 2010. Detta har skett genom att tillgångarna motsvarar skulderna för varje fond och kvarhållna utdelningar periodiseras och ses som en transaktion när de uppkommer och inte när de betalas ut kassamässigt. Kvartalsuppgifter har reviderats från och med första kvartalet 1996 och år från och med 1995.

Kommunal förvaltning har fått större population

Populationen för kommunal förvaltning har utökats med sex kommunala bolag till denna publicering. Arbetet med en rättvisande population för offentlig förvaltning sker löpande och eventuella omklassningar genomförs i samband med beräkningarna av andra kvartalet varje år. Enheterna förs då till/från sektorn

offentlig förvaltning från och med år t-2 och framåt, det vill säga i detta fall från och med år 2013 och framåt. Påverkan på den kommunala förvaltningens finansiella sparande är liten medan bidraget till kommunsektorns totala tillgångar respektive skulder uppgår till ungefär mellan 29 och 31 miljarder kronor (okonsoliderat).

2015-06-17 I samband med publiceringen av 2015kv1 så har både år och kvartal för åren 2013-2014 reviderats. De större revideringarna beskrivs nedan: 2015-06-17 Ett fel har korrigerats för S1311 statliga förvaltningens skulder, d v s den marknadsvärderade statsskulden. Det är en felaktig marknadsvärdering av certifikat- (FL3100) och obligationsstocken (FL3200) som medför att statsskulden varit underskattad åren 2013-2014. Även statens nettoförmögenhet har påverkats (tillgångar – skulder), däremot påverkades varken Maastrichtskulden, transaktioner eller finansiellt sparande. För övriga samhällssektorer är det framförallt S2 Utlandet som revideras. Förklaringen till att revideringen slår på utlandets innehav av FA.3100 & FA.3200 är att utlandssektorns innehav räknas ut residualt genom att från den totala marknadsvärderade skulden subtrahera övriga sektorer innehav av statspapper.

Den marknadsvärderade stocken för premieobligationer har också reviderats och påverkar Hushållssektorns innehav av dessa.

2015-03-19 Från och med 2014 kvartal 4 har MFI-statistiken övergått till en ny blankett enligt Riksbankens föreskrifter och allmänna råd (RBFS 2014:2) om finansinstitutens rapportering av finansmarknadsstatistik. Den nya blanketten anpassades till det uppdaterade europeiska systemet för nationella och regionala räkenskaper (ENS 2010). För mer information om dessa förändringar, se dokument: [”Beskrivning av förändringar i rapportering av monetära finansinstituts tillgångar och skulder \(MFI\)”](#).

De största förändringarna i den nya blanketten omfattade de korta positionerna. De korta positionerna av räntebärande värdepapper samt aktier och andelar (sammanlagt 154 mdkr) dras nu från värdepappersinnehav och aktieinnehav på tillgångssidan, samtidigt minskar skulderna med motsvarande belopp (154 mdkr) genom att beloppet dras från posten övriga skulder (FL899) i sektorn banker S1221.

2015-03-19 Transaktioner och ställningsvärden för förinbetalda premier och skadeanspråk inom livbolagen har flyttats från *F.6100 Förinbetalda premier och skadeanspråk* till *F.6211 Privat försäkringssparandet, traditionell* för hela tidserien 1996-2014. Transaktioner och ställningsvärden avseende avsättningar för oreglerade skador fördes tidigare som *F.6100 Förinbetalda premier och skadeanspråk* och har nu flyttats till *F.6500 Övriga livförsäkringsförmåner*. Dessa ändringar påverkar inte finansiell förmögenhet eller finansiellt sparande.

2015-03-19 Transaktioner i *F.6300 Pensionsrätter* reviderades från och med första kvartalet 1996 till och med fjärde kvartalet 2007. Detta påverkar hushåll (S.14) och försäkringsbolags (S.128) finansiella sparande. Detta är en metodförbättring med målet att minska skillnaden i transaktion mellan reala sektorräkenskapernas *D.8, Justering för förändring i pensionsrätter* och finansräkenskapernas *F.6300, Pensionsrätter*.

2015-03-19 Kvartalsmönstret i statens finansiella sparande har i och med denna publicering reviderats för perioden 2012 och framåt, till följd av en ny metod för

periodiseringar av skatter och sociala avgifter. Den nya metoden utgår från *Ekonomistyrningsverkets (ESV)* kvartalsperiodiseringar netto per skattetyper (moms, inkomstskatter etc). Årsperiodiseringen är oförändrad och påverkas inte av detta (och därmed heller inte statens finansiella sparande på år). Den nya metoden innebär stora förbättringar av det kvartalsvisa finansiella sparandet både när det gäller jämförelsen mot de reala räkenskaperna för staten men även för hushållssektorn.

Andra förbättringar i statens beräkningar som införts i och med denna publicering avser byte av källa för *FA.2200 Inlåning, överförbar*, *FA.2900 Inlåning, övrig* samt *FL.4100 Kortfristiga lån* för perioden 2012 och framåt. Tidigare användes motpartsinformation (bankstatistiken) som källa. Nu används staten som direkt källa för dessa poster.

Påverkan Maastrichtskulden: Revideringen av skatteperiodiseringarna påverkar inte Maastrichtskulden eftersom Maastrichtskulden består av posterna *FL.2000 Inlåning sedlar och mynt*, *FL.3000 Räntebärande värdepapper, totalt* samt *FL.4000 Lån, totalt*. Övergången från bankstatistiken till staten som direkt källa när det gäller *FL.4100 Kortfristiga lån* innebär att kvartalsskulden ökar med 5-13 miljarder kronor kv1-kv3 för perioden 2012-2014 men ingen påverkan på Maastrichtskulden 2012 och 2013 (kv4). Utestående repor i Kammarkollegiet höjer Maastrichtskulden 2014kv4 med ca. 63 miljarder kronor men detta till följd av ändrat regelverk i förvaltningen inom staten som innebär att andra statliga enheter (förutom Riksgälden) får inneha utestående repor över årsskiftet.

Översyn av andra poster i skuldberäkningen har skett i samband med ovanstående nämnda revideringar som påverkat konsolideringen av Maastrichtskulden i mindre grad för perioden 2010-2014.

2015-03-19 Nya uppgifter om pensionsmyndighetens repor har tillkommit till publiceringen för det fjärde kvartalet 2014. Det innebär att dessa repor har införts från 2012 kvartal 1, vilket redovisas som korta lån från banker på sektorns skuldsida samt inlåning i banker på sociala trygghetsfonders tillgångssida.

2015-03-19 Populationen för kommunal förvaltning har utökats med fyra landstingsägda sjukhus samt kommunalförbund till denna beräkning. Populationen för kommunal förvaltning i finansräkenskaperna är därmed nu densamma som i de reala räkenskaperna.¹ De fyra sjukhusaktiebolagen utgjorde redan vid förra kvartalsberäkningen en del av populationen, men då enbart för åren 2012 och framåt. Sjukhusen ingår nu i beräkningarna av kommunal förvaltning från och med de år då bolagen bildades (2000, 2002 och 2009). Kommunalförbunden påverkar tidsserien från och med 2008 och framåt. Källor till beräkningarna utgörs av räkenskapssammandraget (RS) för kommunalförbund samt årsredovisningar. Påverkan på den kommunala förvaltningens finansiella sparande, tillgångar och skulder är liten.

2015-03-19 I samband med övergången till ESA2010 har Betalningsbalansen på SCB i samarbete med Nationalräkenskaperna gjort en beräkningsöversyn av fritidshusägande i utlandet respektive utländsk ägande av fritidshus i Sverige för åren 2003 och framåt. Fram till och med 2002 har information samlats in av

¹ Kommunala icke-vinstdrivande organisationer och teatrar ingår inte i populationen för kommunal förvaltning i finansräkenskaperna. Enheternas påverkan på de reala räkenskaperna är marginell och statistik tillgången bristfällig.

Riksbanken, tiden före 2002 är därför oförändrad. Den nya beräkningsmodellen baseras dels på skattningar från externa undersökningar, dels på SCB:s egen statistik över fritidshus i Sverige och avser ställningsvärden, transaktioner och avkastning.

Avkastningen bokfördes i Nationalräkenskaperna 2014 kvartal 2 medan nya stockvärden och transaktioner infördes i finansräkenskaperna i samband med denna publicering för åren 2003-2014.

Den nya beräkningsmodellen av ställningsvärden och transaktioner har lett till stora revideringar, framför allt för hushållens ägande av fritidshus i utlandet. Med införandet av den nya beräkningsmodellen har hushållens tillgångar under den reviderade perioden ökat med mellan 30-131 miljarder kronor. Hushållens finansiella sparande påverkades under 2014 med +8,5 miljarder kronor. På motsvarande sätt ökade utländska innehav i svenska fritidshus, dock i mindre omfattning.

2015-03-19 Transaktioner i *F.5200 Fondandelar*, totalt reviderades från och med första kvartalet 2013. Svensk registrerade fonder ger inte längre utdelning i samma omsträckning som tidigare då skattereglerna för utdelning ändrades i januari 2013. Det europeiska regelverket ENS 2010 ger riktlinjer om att de värdeförändringar som tillkommer som en följd av mottagna utdelningar och ränteintäkter ska föras som en transaktion både för fondens tillgångar och för deras skulder i form av fondandelar. Detta ger investeringsfonder (S.124) ett finansiellt sparande och en finansiell förmögenhet som uppgår till noll. Andra sektorer som påverkas av denna revidering är framförallt hushåll (S.14) och försäkringsbolag (S.128) vars finansiella sparande ökar.

2015-03-19 I samband med beräkningen av fjärde kvartalet 2014 har en revidering av svenska börsnoterade aktier genomförts. Revideringen avser perioden 2010kv1 och framåt. Dessutom sektorfordelades år 2010 med kompletterande information från Aktieägarstatistiken. Denna sektorfordelning genomfördes med samma metod som presenterades i samband med beräkningen av andra kvartalet 2014. Sektorklassificeringen baseras på den nya anpassade sektorklassificeringen *Standard för institutionell sektorindelning 2014* (INSEKT 2014). Data innan 2010kv1 kommer fortfarande att publiceras på samma sätt som tidigare. Detta betyder att transaktionerna i svenska börsnoterade aktier endast bokförs som en post.

2014-09-24 Nytt regelverk. Från och med 24 september 2014 baseras finansräkenskaperna på förordningen ENS 2010 (Europeiska National-räkenskaps-systemet), vilken i sin tur baseras på SNA 2008 (System of National Accounts). SNA 2008 har tagits fram i samarbete med de stora internationella organisationerna FN, OECD, EU, IMF och Världsbanken. ENS 2010 är en tillämpning av SNA 2008 för EU-länderna. Anpassningen till ENS innebar bl.a. ändrad sektorindelning, nya finansobjekt och nya definitioner av vissa finansobjekt. Tidigare baserades finansräkenskaperna på rekommendationen ENS 95 som i sin tur baserades på SNA 93.

I samband med övergången till det nya regelverket skedde det vissa förändringar av sektorer och finansiella instrument. Nedan följer en genomgång av de största förändringarna p.g.a. övergången till ENS 2010, men även revideringar (allmän

översyn) som inte är p.g.a. det nya regelverket. Mer information och länkar till de nya och gamla regelverken finns på SCB:s hemsida under [ENS 2010](#).

2014-09-24 *Revideringar p.g.a. nytt regelverk*

För finansräkenskaperna innebär redovisning enligt ENS 2010 flera förändringar. Det nya regelverket har en mer detaljerad sektorfördelning och det tillkommer några nya finansiella instrument. De två största förändringarna när det gäller den nya sektorindelningen är att hushåll och hushållens icke-vinstdrivande organisationer (HIO) redovisas separat och att det är en finare fördelning av de finansiella sektorerna. Även avgränsningen av den offentliga förvaltningen har förtydligats i och med det nya regelverket. Mer information om publiceringsnivåer i statistikdatabasen för sektorer och finansiella instrument enligt det nya regelverket finns [här](#).

Offentlig sektor har blivit Offentlig förvaltning

I samband med övergången till nya ENS 2010 införs några nya benämningar. De två största förändringarna är att benämningen ”sektor” ändras till ”förvaltning” och att ”ålderspensionssystemet” (även ofta kallad socialförsäkringssektorn) bytt namn till ”sociala trygghetsfonder”. Det som tidigare benämndes offentlig sektor benämns numer offentlig förvaltning. För officiella sektorbenämningar, se <http://www.scb.se/sv/Hitta-statistik/Publiceringskalender/Visa-detaljerad-information/?publobjid=23774+> på SCB:s webbplats.

Tydligare avgränsning av den offentliga förvaltningen

I takt med att den offentliga förvaltningens räkenskaper blivit viktigare för EU:s ekonomiska politik, t.ex. stabilitets- och tillväxtpakten inom unionen, har det varit nödvändigt att på ett tydligt sätt avgränsa den offentliga förvaltningen i nationalräkenskaperna (NR). Den viktiga gränsdragningen görs mellan den offentliga sektorns förvaltningsorgan t.ex. myndigheter, styrelser, nämnder å den ena sidan och offentliga bolag å den andra.

I ENS 2010 har ännu ett steg tagits i att tydliggöra skillnaden mellan förvaltningsorgan och näringsverksamhet. Tidigare har en kvantitativ bedömning baserad på verksamhetens intäkter utgjort den huvudsakliga bedömningsgrunden. Nu införs också kvalitativa bedömningskriterier för när en enhet ska anses tillhöra den offentliga förvaltningen. Det har resulterat i att 25 bolag, varav fyra landstingsägda sjukhus, förts in i offentlig förvaltning från att tidigare tillhöra företagssektorn.

Den tydligare avgränsningen påverkar dock inte den offentliga förvaltningens finansiella sparande eller skuld i någon större omfattning.

De viktigaste förändringarna med anledningen av övergången till ENS 2010 finns på SCB:s webbplats [här](#).

2014-09-24 *Allmän översyn*

Här beskrivs revideringar som inte beror på det nya regelverket utan är allmänna förbättringar som implementerats.

Pensionsmyndigheten flyttas till offentlig förvaltning

Fram till 2010 ansvarade premiepensionsmyndigheten (PPM) för premiepensionssystemet. PPM betraktades i Nationalräkenskaperna (NR) som ett försäkringsbolag som administrerade de individuella valen. Men när Pensionsmyndigheten 2010 skapades och tog över PPM:s ansvar flyttades även verksamheten in i den offentliga förvaltningssektorn. I NR redovisades dessa delar dock fortsatt

som försäkringsverksamhet. Men med införandet av ENS2010 ändras redovisningen så att den bättre stämmer med de faktiska transaktionerna och motsvarande skulder/tillgångar.

I NR ändras redovisningen så att de tillgångar och skulder som pensionsmyndigheten förvaltar flyttas från finansiella bolagssektorn till sektorn sociala trygghetsfonder inom offentlig förvaltning. De tillgångar och skulder det rör sig om är främst de som tillhör pensionsmyndighetens tillfälliga förvaltning samt den traditionella försäkringen. Hushållens stora tillgångar i fondförsäkringen redovisas i NR fortsatt i finansiella bolagssektorns försäkringsbolag.

Försäkringssparande

Ett antal revideringar i tidserien har införts tillbaka till och med första kvartalet 2001. I huvudsak består revideringar av att nya transaktioner har räknats fram fr.o.m. första kvartalet 2005 för undergrupperna traditionell försäkring respektive fondförsäkring, såväl inom kollektiv som inom individuell försäkring. Detta innebär en kvalitetsförbättring i det att transaktionsvärdena tidigare ingått i omvärderingar (dock har transaktioner tidigare funnits för summan av traditionell försäkring och fondförsäkring). Då ställningsvärdena i stort är oförändrade för de båda undergrupperna innebär tillägget av nya transaktioner att omvärderingarna påverkas i motsvarande grad (om ny transaktion är positiv minskar omvärderingen med lika mycket och vice versa). De nya transaktionsserierna är jämförbara med de tidigare serierna utifrån totaltransaktionerna för kollektiv respektive individuell försäkring. En felaktighet i de gamla serierna är att totaltransaktionerna även hamnade som transaktioner för traditionell försäkring. De nya totaltransaktionerna är överlag högre än tidigare bland annat p.g.a. ändrade metoder för avkastningsberäkning.

Så för tidserien 1996kv1-2000kv4 finns det ingen uppdelning på traditionellt eller fondförsäkringssparande utan allt försäkringssparande publiceras på F6200, Privat försäkringssparande, totalt och F6300, Pensionsrätter, totalt. För tidserien 2001kv1-2004kv4 finns det en uppdelning av ställningsvärden mellan traditionellt och fondförsäkring men transaktionerna är inte uppdelade utan publiceras endast på totalerna. För tidserien från 2005kv1 och framåt finns det uppdelning för både ställningsvärden och transaktioner på traditionellt och fondförsäkringssparande för både privat försäkringssparande och pensionsrätter.

Tidigare ändringar i statistiken

Omvärderingar

En allmän översyn av omvärderingar för hela tidserien från och med 2002 har utförts. Med hjälp av bland annat prisindex och valutakurser har rimligheten i primärstatistikens omvärderingar kontrollerats och till viss del ersatts. Det har även införts omvärderingar för instrument och sektorer där sådana saknats i primärstatistiken. Detta har påverkat transaktionerna för ett flertal finansiella instrument men framförallt för certifikat, obligationer och lån i utländsk valuta.

Onoterade aktier

Enligt det Europeiska Nationalräkenskapssystemet, ENS 2010 ska innehav i noterade aktier redovisas till marknadsvärde. Tidigare har finansräkenskaperna publicerat innehav i noterade aktier till bokfört värde och hushållen har helt saknat innehav. I samband med publiceringen av andra kvartalet 2013 har en

marknadsvärdering av onoterade aktier, enligt en modell från Eurostat, införts. Med hjälp av denna modell har svenska icke-finansiella bolag som inte är noterade marknadsvärderats i förhållande till noterade bolag inom samma bransch. Undantag för marknadsvärderingen enligt denna metod har gjorts för den offentlig förvaltning.

En beräkning av hushållens innehav i onoterade aktier har också genomförts. Denna beräkning bygger på information om hushållens mottagna utdelningar i onoterade aktiebolag i förhållande till totala utdelningar för onoterade aktiebolag.

I samband med Finansräkenskapernas publicering av andra kvartalet 2013 har ett antal revideringar i tidserien införts tillbaka till och med första kvartalet 2002. De största revideringarna omfattar omvärderingar, onoterade aktier, derivat, korta-och långa lån samt revideringar för försäkringsbolag.

Även en mer detaljerad uppdelning av innehav av onoterade aktier har införts. För till exempel banker så kan man nu se vad dessa äger i onoterade bostadsinstitut, tidigare så redovisades alla finansiella onoterade innehav ihop. Alla dessa revideringar har gjorts för hela tidserien tillbaka till först kvartalet 2002.

Derivat

I finansräkenskaperna är täckningen av ställningsvärden för derivat relativt komplett medan det saknas en fullständig redovisning av transaktioner i derivat. I Sverige finns de värdemässigt största positionerna i derivat mellan svenska banker och utlandet, både på tillgångs- och skuldsidan. Under de senaste åren har den insamlade statistiken i Betalningsbalansen för derivat fått en ökad kvalitet och tillförlitligheten i transaktioner i derivat mellan svenska banker och utlandet kan anses vara ganska god. Tidserien för transaktioner i derivat mellan monetära finansinstitut och utlandet från år 1998 kvartal 1 har därför införts i finansräkenskaperna. Det finansiella sparandet blir mer tillförlitligt med införandet men påverkas inte nämnvärt. Detta beror på att transaktionerna i derivat är i samma storleksordning på både tillgångs- och skuldsidan och tar ut varandra när ett netto beräknas. För statlig förvaltning, socialförsäkringssektorn och försäkringsbolag har en mer detaljerad uppdelning på motsektorer av transaktioner i derivat införts. Det har även utförts en allmän översyn av ställningsvärden för derivat för alla sektorer och en mer detaljerad uppdelning av motsektorer har införts för hela tidserien tillbaka till 2002 kvartal 1.

Korta och långa lån

Enligt EU-kraven på redovisning av korta och långa lån i finansräkenskaperna införs tidserien med denna uppdelning av de monetära finansinstituten utlåning från och med fjärde kvartalet 2003. Tidigare redovisades uppdelningen av korta och långa lån baserat på motsektorinformation för utlåningen. Dessutom redovisades finansiell leasing som ett eget finansiellt instrument under utlåningen. I den nya uppdelningen redovisas den totala utlåningen uppdelat på korta och långa lån enligt data från Finansmarknadsstatistiken på SCB som innehåller uppgifter om både löptid och motsektor. Data för leasing kan istället hämtas från Finansmarknadsstatistiken på SCB:s hemsida.

Koncernlån

I och med publiceringen av finansräkenskaperna den 21 mars 2013 reviderades koncernlånen för icke-finansiella bolag 2002-2012.

Primärstatistiken för koncernlån har tidigare varit mycket osäker och både Företagens ekonomi (FEK) och Balansstatistik för icke-finansiella bolag (BAST) har använts. Från och med publiceringen av Finansräkenskaperna 2012kv4 används BAST-data på kvartal och de tidigare värdena för koncernlån från FEKen för perioden 2002-2011 har skrivits fram så att de är i nivå med de nya BAST-värdena.

Räntebärande papper

Enligt ENS 2010 skall räntebärande papper delas upp på kortfristiga värdepapper andra än aktier (F.31) respektive långfristiga värdepapper (F.32) efter ursprunglig löptid. Definitionen av kortfristiga värdepapper är att den ursprungliga löptiden normalt är ett år eller mindre och i undantagsfall maximalt två år. Långfristiga värdepapper definieras som värdepapper med en ursprunglig löptid normalt mer än ett år och i undantagsfall mer än minst två år. I finansräkenskaperna benämns kortfristiga värdepapper för certifikat samt långfristiga värdepapper för obligationer. Vid översyn av underlaget för de monetära finansinstituten övergick SCB under fjärde kvartalet 2003 till att klassificera värdepappren efter ursprunglig löptid snarare än benämningen på pappret. Detta fick som konsekvens att vissa papper som tidigare klassificerats som obligationer nu klassificerades som korta räntebärande papper. För att mildra effekterna av denna ändring har justeringar gjorts för att det inte ska påverka de egentliga transaktionerna, men det har inte kunnat korrigeras fullt ut vilket huvudsakligen drabbat den icke-finansiella bolagssektorn. Vid analys av räntebärande värdepapper bör därför med fördel räntebärande papper oavsett löptid slås ihop.

Hushållens innehav i bostadsrättsandelar

Hushållens tillgångar i bostadsrättsandelar presenteras i finansräkenskaperna som andra ägarandelar, FA.519. Dessa tillgångar bestäms av antalet bostadsrätter och prisstatistik. Antalet bostadsrätter utgår från det årligen kalkylerade bostadsbeståndet som publiceras av SCB:s enhet för byggande, bostäder och fastigheter. Bostadsbeståndet har tidigare baserats på undersökningen Folk- och bostadsräkningen 1990. Utifrån bostadsbeståndet 1990 har antalet årligen räknats upp med antal nybyggnationer, rivningar, ombildningar samt ombyggnationer. Sedan 2010 använder ovanstående enhet en ny metod för beräkningen av det kalkylerade bostadsbeståndet som därmed beräknas utifrån fastighetstaxeringsregistret. Den nya metoden innebär säkrare och mer aktuella uppgifter om antal bostadsrätter. Den gamla metoden ledde till en underskattning av beståndet och därmed även av hushållens tillgångar i bostadsrättsandelar. Med hjälp av den nya metoden har bostadsbeståndet även kunnat justeras för tidigare år. I samband med publiceringen av Finansräkenskaperna andra kvartalet 2012 reviderades hushållens tillgångar i bostadsrättsandelar enligt denna nya beräkningsmetod. Revideringen görs från första kvartalet 2003. Eftersom de reviderade ställningsvärdena ligger på en högre nivå än de gamla har det uppstått ett tidsseriebrott i hushållens andra ägarandelar mellan fjärde kvartalet 2002 och första kvartalet 2003.

Återinvesterade vinstmedel

Återinvesterade vinstmedel i direktinvesteringsföretag klassas som en transaktion i onoterade aktier.

Försäkringssparande

Premiepensionens utformning med individuellt risktagande medför att den i

finansräkenskaperna betraktas som ett socialt försäkringssystem där individerna (hushållen) betalar premier, erhåller ersättningar och äger tillgångarna enligt beslut av Eurostat. Pensionsmyndigheten tar endast ut en avgift för att administrera systemet, däremot ligger både PPM-systemets tillgångar och skulder utanför sociala trygghetsfonder balansräkning. 7:e AP-fonden ingår följaktligen inte i sociala trygghetsfonder utan klassificeras som ett fondbolag i den finansiella företagssektorn.

Förinbetalda premier och skadeanspråk, tidigare förskottsbetalningar av försäkringspremier och reserver för utestående fordringar (F.61)

I samband med beräkningarna för 2008 infördes förinbetalda premier och skadeanspråk för utestående fordringar (F.61) i finansräkenskaperna från och med 2004, helår och kvartal. Detta medför att det blir ett brott i tidsserien mellan 2003 och 2004. Enligt det Europeiska Nationalräkenskapssystemet, ENS 2010, finns krav på att förinbetalda premier och skadeanspråk (F.61), dvs. försäkringstekniska reserver för andra försäkringar än liv- och pensionsförsäkringar, skall ingå som en del i försäkringar, pension och standardiserade garantier (F.6).

Förskottsbetalningar av försäkringspremier är den del av en försäkringspremie som avser en period efter den redovisade räkenskapsperioden. Förskottsbetalningar av försäkringspremier är försäkringstagarnas tillgångar och försäkringsbolagens skulder. Försäkringstagarna kan tillhöra vilken sektor som helst i ekonomin eller utlandet. Reserver för utestående fordringar hålls av försäkringsföretag för att täcka belopp knutna till krav som ännu inte är reglerade. Reserver för utestående fordringar är finansiella tillgångar hos förmånstagarna som kan tillhöra vilken sektor som helst i ekonomin eller utlandet. De sektorer som har högst fordringar på försäkringsföretagen i detta tillgångsslag är hushållen och icke-finansiella bolag. Införandet av förinbetalda premier och skadeanspråk (F.61) medför också att hushållens finansiella sparande har justerats upp för perioden 2004-2008 jämfört med tidigare publicerade årsuppgifter.

Upplupna räntor

Enligt ENS 2010 ska räntorna bokföras när de är upplupna, d.v.s. räntan tillförs gäldenär/borgenär kontinuerligt under räkenskapsperioden oavsett om den utbetalats eller inte. Den upplupna räntan bokförs på respektive finansobjekt såsom lån, inlåning, obligationer och certifikat. Detta innebär att t.ex. nivån på hushållens inlåning på bank ökar successivt under årets tre första kvartal. Vanligtvis erhåller hushållen årets ränta per den sista december.

Hushållens köp och försäljning av utländska aktier

Det råder en viss osäkerhet i beräkningarna för hushållens köp och försäljning av utländska aktier. Med hjälp av SCB:s Aktieägarstatistik (FM20) kan vi från och med 2003 göra beräkningar på motsvarande sätt som vi gör för svenska noterade aktier. I modellen antas att svenska hushåll i huvudsak köper utländska aktier som är noterade på svensk marknadsplats. Innehavet av utländska aktier som hushållen har utgår också från Aktieägarstatistiken.

Skatteperiodiseringar

I samband med beräkningarna av första kvartalet 2009 infördes periodiseringar av skatter och sociala avgifter för hushåll och staten från och med tredje kvartalet 2001 och framåt i tiden. Periodiseringen innebär att skatter och sociala avgifter ska bokföras vid den tidpunkt de uppkommer i stället för att redovisa dem när de faktiskt betalas (kassamässigt). Behov av periodiseringar uppstår eftersom t.ex.

skatter deklarerar året efter inkomståret och den slutliga skatten fastställs i efterhand.

Revidering av transaktioner i aktieindexobligationer för hushållssektorn

Transaktioner i aktieindexobligationer har i samband med publiceringen av år 2009 reviderats för perioden 2004-2009. Nya uppgifter om värdeförändringar har använts från och med 2004, vilket påverkar transaktionerna. Därmed har det finansiella sparandet i hushållssektorn reviderats 2004-2009. Tidigare saknades helt uppgifter om värdeförändringar. Aktieindexobligationer ingår i posten obligationer.

Revideringar av innehav av certifikat och obligationer emitterade av monetära finansinstitut (MFI) 2002-2008

Innehav och transaktioner i certifikat och obligationer emitterade av monetära finansinstitut (MFI) har i samband med publiceringen av andra kvartalet 2010 reviderats för perioden 2002 -2008. De sektorer som påverkades av revideringen var icke-finansiella bolag och utlandet.

Revideringar av innehav av statskuldväxlar 2002-2008

Innehav och transaktioner i statskuldväxlar har i samband med publiceringen av fjärde kvartalet 2009 reviderats för perioden 2002 -2009. Delar av primärstatistikens uppgifter om innehav och transaktioner i statskuldväxlar har uppvisat brister, som leder till orimliga belopp vid beräkning av omvärderingar och transaktioner för vissa sektorer som innehar statskuldväxlar. Den ändrade beräkningsmetoden innebär att man utgår från statens implicita värdeförändring av statskuldväxlar och fördelar den i proportion till respektive sektors innehav. De sektorer som påverkas mest av revideringen är icke-finansiella bolag, utlandet och investeringsfonder.

Svenska kyrkan

Svenska kyrkan ingick tidigare i kommunsektorn, men tillhör från och med år 2000 sektorn hushållens icke vinstdrivande organisationer. Förändringen innebar en omklassificering av kyrkans tillgångar och skulder från kommunsektorn till hushållens icke vinstdrivande organisationer som gjorde att hushållssektorns ställningsvärde ökade med 2 miljarder kronor år 2000 på grund av omklassificeringen.

Införande av mer detaljerade uppgifter för statlig förvaltning

Från och med publiceringen av fjärde kvartalet 2010 använder finansräkenskaperna en mer detaljerad information för beräkningar av statlig förvaltning. Det har medfört revideringar av både års- och kvartalsberäkningar för perioden 2007-2010. Framför allt sker nu en mer omfattande bearbetning av sektorns transaktionsposter. Transaktioner i derivat för statlig förvaltning införs i beräkningarna. Tidigare har endast stockar redovisats och skillnaden mellan utgående och ingående balans har bokförts som en värdeförändring. Samtidigt har bruttoredovisningen av tillgångsstockar och skuldstockar i derivat förbättrats, vilket leder till revideringar även i stockarna. Med bruttoredovisning menas här att derivat med ett positivt marknadsvärde redovisas som tillgångar, medan derivat med ett negativt värde redovisas som skuld.

I den delvis nya insamlingen inkluderas exempelvis över- och underkurser vid emission av räntebärande värdepapper i transaktionerna. Det sker även en uppdelning i realiserad och orealiserad valutaförändringar som direkt leder till

bättre kvalitet på transaktionsvärden. Utöver transaktionsdata har omfattningen av rapporteringen utökats med en periodiseringspost för skillnader som uppstår mellan affärs- och likviddag, samt säkerheter ställda i pengar.

Redovisningen av repor har ändrats. Detta betyder kortfattat att inlåning och utlåning via repor redovisas både på tillgångs- och skuldsidan. Detta har ingen påverkan på statlig förvaltnings finansiella nettoförmögenhet, trots att både finansiella tillgångar och skulder ökar.

Ökad jämförbarhet mellan kvartalsräkenskaperna och årsräkenskaperna
Från och med 2001 råder överensstämmelse mellan år och kvartal i finansräkenskaperna. För åren 1996-2000 råder det inte överensstämmelse mellan år och kvartal.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

Finansräkenskaperna görs i enlighet med det Europeiska national- och regionalräkenskapssystemet ENS 2010, vilket är ett internationellt jämförbart räkenskapssystem för en total ekonomi och av dess samband med andra totala ekonomier. ENS 2010 är konsistent med System of National Accounts (SNA 2008), vilket har utarbetats under gemensamt ansvar av FN, IMF, EU, OECD och Världsbanken. ENS 2010 är dock mer inriktat på databehoven inom EU. I likhet med SNA är ENS harmoniserat med de begrepp och klassifikationer som används i många andra sociala och ekonomiska statistiksystem. Därför kan ENS fungera som en central referensram för social och ekonomisk statistik inom EU och dess medlemsländer.

4.3 Samanvändbarhet med annan statistik

Beträffande jämförbarhet med annan statistik som publiceras över olika delområden av svensk ekonomi, så är det sällan möjligt att hitta exakt samma uppgifter i finansräkenskapssystemet. Finansräkenskaperna sammanställs och avstäms med hjälp av en mängd olika primärstatistiska uppgifter. De använda underlagen har ofta täckning och definitioner som inte helt motsvarar finansräkenskapernas krav.

De reala nationalräkenskaperna beräknar också finansiellt sparande. Nationalräkenskaperna beräknar finansiellt sparande som skillnader mellan kostnader och intäkter. Beräkningsresultaten för finansiellt sparande enligt de reala nationalräkenskaperna och finansräkenskaperna skiljer sig tidvis avsevärt från varandra.

B.5 Tillgänglighet och förstälighet

5.1 Spridningsformer

Kvartalsvisa finansräkenskaper publiceras i SM-serie FM 17. I SM publiceras en beskrivning av det senaste kvartalet samt tabeller det finansiella sparandet sedan 1996. SM:et finns på SCB:s hemsida http://www.scb.se/sv/_/Hitta-statistik/Statistik-efter-amne/Finansmarknad/Finansrakenskaper/Finansrakenskaper-kvartal-och-ar/?Pk=FM0103&Dpu=True

Resultatet publiceras även i pressmeddelande samt i statistikdatabasen. Tidsserie för finansräkenskaper efter sektor, kontopost och motsektor finns i SCB:s statistikdatabas på kvartal fr.o.m. 1996 kv 1.

Årliga finansräkenskaper publiceras i SCB:s statistikdatabas fr.o.m. 1995.

5.2 Presentation

De kvartalsvisa finansräkenskaperna publiceras i form av sektortabeller med finansiella tillgångar och skulder uppdelade på finansobjekt och med en översiktlig presentation av utvecklingen under kvartalet.

5.3 Dokumentation

ESA 2010 (ENS 2010, svensk översättning), Eurostat, Luxembourg. Genom ett samarbete mellan Europeiska kommissionen, Europeiska Monetära Institutet (numera ECB) och medlemsstaternas officiella statistikkontor har räkenskapsregler ställts upp för det europeiska systemet för nationella och regionala räkenskaper.

5.4 Tillgång till primärmaterial

Inte relevant. Se respektive primärstatistikkälla

5.5 Upplysningstjänster

Möjligheter finns att beställa särskilda bearbetningar och sammanställningar. Förfrågningar kan ställas till nrinfo@scb.se